

Oy Teboil Ab:n Teboil Lohja Tynninharjun polttonesteiden jakeluasematoiminnan lopettamista koskevien määräysten antaminen

1156/11.01.00/2013

YMRAKLIK 19.03.2015 § 26

Oy Teboil Ab on hakenut polttonesteiden jakeluasemalle ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa, jota Lohjan ympäristölautakunta ei kokouksessaan 17.3.2011 § 57 myöntänyt. Päätökseen haettiin muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta ja korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Korkein hallinto-oikeus antoi 9.10.2013 (taltionumero 3220, dnro 1083/1/12) ympäristölupa-asiassa ratkaisun, eikä muuttanut ympäristölautakunnan kielteistä päätöstä. Oy Teboil Ab:n lakkautettava toiminta sijaitsee Lohjalla, Vappulan kylässä, tilalla Autopiste RN:o 1:209, kiinteistötunnus 444- 454-1-209, osoitteessa Ojamonharjuntie 65. Asemakaavan mukaan kiinteistö sijaitsee Lohjan kaupungin Ojamon kaupunginosassa, korttelissa 1596.

Oy Teboil Ab on antanut Lohjan ympäristövalvonnan pyynnöstä 20.11.2013 päivätyn selvityksen liittyen Teboil Lohja Tynninharjun automaattiaseman polttonesteiden jakelun lakkauttamiseen. Selvityksessään Oy Teboil Ab on todennut jättäneensä 21.12.2012 vireille uuden ympäristölupahakemuksen Teboil Lohja Tynninharjun olemassa olevan jakeluasematoiminnan jatkamiseksi. Tämän johdosta Oy Teboil Ab ei ole katsonut tarkoituksenmukaiseksi ottaa vielä tässä vaiheessa enemmälti kantaa kyseessä olevan automaattiaseman jakeluasematoiminnan lakkauttamisaikatauluun, vaan on todennut jäävänsä odottamaan lainvoimaista päätöstä uuteen ympäristölupahakemukseensa. Lohjan ympäristövalvonta painottaa, että uuden ympäristölupahakemuksen vireillä olo ei ole peruste nykyisen toiminnan jatkamiselle.

Lohjan kaupungin ympäristövalvonta on pyytänyt kirjeellään 28.4.2014 Lohjan ympäristöterveyspalveluiden, Lohjan vesi- ja viemärlaitoksen, Lohjan ympäristötoimen kaavoituksen, Uudenmaan ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen sekä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen lausuntoa polttonesteiden jakelun lakkauttamisasiassa. Lisäksi Lohjan kaupungin ympäristövalvonta on varannut kirjeellään 21.3.2014 kiinteistönomistajalle ja laitoksen naapureille asianosaisina tilaisuuden muistutuksen tekemiseen polttonesteiden jakelun lakkauttamisasiassa. Viranomaisahot eivät ole antaneet asiassa lausuntoja eikä asiassa ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Oy Teboil Ab on toimittanut Teboil Lohja Tynninharjun jakeluasemaa koskevan purkamislupahakemuksen Lohjan rakennusvalvontaan 25.3.2014. Lupainsinööri Sanna Laaksosen 30.10.2014 § 547 antamalla viranhaltijapäätöksellä on myönnetty purkamislupa polttoaineen jakeluaseman kaikkien maanpäällisten ja maanalaisten rakenteiden purkamiseksi.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) siirtymäsäännösten mukaan hallintoviranomaisessa tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat asiat käsitellään ja ratkaistaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Jakeluasematoiminnan lopettamisasian käsittelyssä sovelletaan täten ympäristönsuojelulakia (86/2000) ja -asetusta (169/2000).
(Susanna Komulainen)

Erikseen jaettavat asiakirjat:

- Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 9.10.2013, taltionumero 3220, dnro 1083/1/12
- Selvityspyyntö ja toiminnanharjoittajan kuuleminen Oy Teboil Ab:n Tynninharjun Teboil Express automaattiaseman lakkauttamisasiassa 22.10.2013
- Oy Teboil Ab:n selvitys 20.11.2013
- Näytepisteiden sijaintikartta, TB Express Lohja Tynninharju, 12.7.2010

Esitys
Yj

Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta määrää ympäristönsuojelulain 84 §:n nojalla Oy Teboil Ab:n Teboil Lohja Tynninharjun automaattiaseman lopettamiseen liittyvistä toimenpiteistä seuraavaa (päävelvoitteet 1 ja 2):

1. Oy Teboil Ab:n on lopetettava polttonesteiden jakeluasematoiminta ja tyhjennettävä polttonestesäiliöt Teboil Lohja Tynninharjun jakeluasemalla osoitteessa Ojamonharjuntie 65, 08200 Lohja, kiinteistöllä 444-454-1-209 ympäristönsuojelulain vastaisena mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 30.9.2015 mennessä.

2. Pohjavettä ja maaperää on tarkkailtava tehostetusti olemassa olevista näytepisteistä (havaintoputki GA1 ja huokoskaasuputki PR 1/03) kerran kolmessa kuukaudessa, kunnes suunnitelma toiminnan lopettamisen jälkeisestä tarkkailusta on hyväksytty. Pohjavesinäytteestä tulee analysoida öljyhiilivetyjakeiden (C₁₀-C₄₀), bensiinijakeiden (C5-C10), BTEX-yhdisteiden sekä bensiinin lisäaineiden MTBE, TAME, TAEE, ETBE, DIPE ja etanoli pitoisuudet. Huokoskaasunäytteestä tulee analysoida haihtuvien hiilivetyjen kokonaispitoisuus (TVOC) ja eriteltynä BTEX-yhdisteet, MTBE ja TAME. Näytteenotto ja analysointi tulee tehdä asianmukaisia menetelmiä käyttäen. Näytteenottotulokset on toimitettava välittömästi Lohjan ympäristövalvontaan.

Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta asettaa ympäristönsuojelulain 88 §:n nojalla juoksevan uhkasakon edellä mainitun päävelvoitteen 1) tehosteeksi. Uhkasakkojaksoksi määrätään yksi viikko. Uhkasakon kiinteäksi peruseräksi määrätään 50 000 euroa ja lisäeräksi 10 000 euroa. Jos päävelvoitetta ei noudateta, Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta voi uhkasakkolain 10 §:n nojalla tuomita uhkasakon maksettavaksi.

Mikäli kiinteistöä 444- 454-1-209 koskeva käyttöoikeus luovutetaan, on tässä päätöksessä mainitusta velvoitteesta ja sen uhasta ilmoitettava luovutuksensaajalle ottamalla luovutuskirjaan sitä koskeva maininta tai muutoin todisteellisesti. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta ilmoittaa tästä päätöksestä uhkasakkolain 19 §:n edellyttämällä tavalla Maanmittauslaitokselle, jotta kiinteistöä 444-454-1-209 koskevasta päävelvoitteesta 1) ja sen tehosteeksi annetusta uhasta tehtäisiin merkintä kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Lisäksi Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta määrää ympäristönsuojelulain 90 §:n nojalla Oy Teboil Ab:n Teboil Lohja Tynninharjun automaattiaseman lopettamiseen liittyvistä toimenpiteistä seuraavaa:

3. Ympäristö- ja rakennuslautakunta velvoittaa Oy Teboil Ab:n esittämään aikataulutetun suunnitelman lopettamiseen liittyvistä toimenpiteistä, kuten polttonesteiden jakelulaitteiden purkamisesta ja poistamisesta sekä

maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden tutkimisesta. Suunnitelman tulee olla asiantuntevan tahon laatima ja se tulee esittää hyväksyttäväksi Lohjan ympäristövalvontaan viimeistään 31.5.2015 mennessä.

4. Kaikki sekä nykyiseen että aiemmin alueella tapahtuneeseen polttonesteiden jakeluun liittyvät rakenteet ja laitteistot tulee purkaa ja poistaa paikalta viimeistään 30.11.2015 mennessä. Purkutöissä tulee käyttää päteviä urakoitsijoita ja purkutyöt tulee suorittaa riittävää huolellisuutta ja varovaisuutta noudattaen.

5. Rakenteiden ja laitteistojen poistamisen jälkeen maaperän ja pohjaveden mahdollinen pilaantuminen tulee tutkia välittömästi ja tarvittaessa kunnostaa. Kiinteistön maaperän tila ja haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavilla maaperätutkimuksilla ulkopuolisen, pätevän ja kokeneen ympäristökonsultin toimesta 31.12.2015 mennessä. Tutkimustulosten perusteella on arvioitava maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisesti. Pilaantuneisuustutkimuksesta tulee laatia raportti, joka sisältää selvityksen maaperän tilasta ja arvion maaperän pilaantuneisuudesta ja puhdistustarpeesta. Raportti on toimitettava Lohjan kaupungin ympäristöviranomaiselle ja Uudenmaan ELY-keskukselle 31.1.2016 mennessä. Jakeluasematoiminnasta pilaantuneesta maaperästä ja pohjavedestä tulee tehdä ympäristönsuojelulain 78 §:n mukainen ilmoitus Uudenmaan ELY-keskukselle ja puhdistaa maaperä ja pohjavesi ELY:n määräysten mukaisesti.

6. Ympäristölautakunta velvoittaa Oy Teboil Ab:n pitämään vahinkojen sekä maaperän ja pohjaveden pilaantumisen estämiseksi rakenteet ja laitteistot kunnossa ja noudattamaan kaikkia jakeluasematoimintaa koskevia määräyksiä ja kaikessa toiminnassa noudattamaan erityistä varovaisuutta ja huolellisuutta, kunnes polttonesteiden jakeluasematoiminta kohteessa on päättynyt. Jakeluaseman hoidosta ja valvonnasta vastaavat tahot on viipymättä ilmoitettava Lohjan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tiedot on pidettävä ajan tasalla, kunnes polttonesteiden jakelu kohteessa on päättynyt.

7. Asiantuntevan tahon laatima suunnitelma rakenteiden ja laitteistojen purkamisen jälkeiseksi maaperän ja pohjaveden tarkkailuksi tulee esittää hyväksyttäväksi Lohjan ympäristövalvontaan 31.1.2016 mennessä.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa päättää tarkkailutulosten tai muiden vastaavien uusien tietojen perusteella erikseen pohjaveden tarkkailun muutoksista.

Päätöksen täytäntöönpanoa koskeva määräys:

Edellä ympäristönsuojelulain 84 §:n nojalla annettuja määräyksiä 1 ja 2 tulee noudattaa ympäristönsuojelulain 101 § 3 momentin mukaisesti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Perustelut:

Ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan on oltava lupa. Ympäristönsuojeluasetuksella säädetään tarkemmin luvanvaraisista toiminnoista. Ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n kohdan 5a) mukaan polttonesteiden jakeluasema, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³, on luvanvaraista toimintaa.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksen 9.10.2013 perusteluissa todennut, että pohjaveden pilaantumiseriskiä ei voida alueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteissa riittävän tehokkaasti ehkäistä yhtiön esittämällä tai muillakaan suojaustoimenpiteillä tai luvassa annettavilla määräyksillä. Toiminnalle ei myönnetty lupaa vireillä olleessa ympäristölupaprosessissa, koska parhaankaan käyttökelpoisen tekniikan noudattaminen ei oikeuta toimintaa harjoitettaessa poikkeamaan ehdottomasta pohjaveden pilaamiskiellosta. Näin ollen toiminta on ympäristönsuojelulain vastaista ja viranomaisen voi ympäristönsuojelulain 84 §:n mukaisesti kieltää sitä, joka rikkoo ympäristönsuojelulakia, jatkamasta säännöksen vastaista menettelyä. Ympäristönsuojelulain 88 §:n mukaan viranomaisen on tehostettava, jolle se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. (määräys 1)

Ympäristönsuojelulain 84 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä sen aiheuttavan tämän lain vastaista pilaantumista. (määräys 2)

Ympäristönsuojelulain 90 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten mukaisesti tarvittavista toimita pilaantumisen ehkäisemiseksi, toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta. Jos lupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamiseksi tarvittavista toimita, lupaviranomaisen on annettava tätä tarkoittavat määräykset. Tarkkailua koskevat määräykset annetaan soveltuvin osin, mitä 46 §:ssä säädetään. (määräykset 3 ja 7)

Kiinteistöllä on harjoitettu polttoaineen jakelua vuodesta 1996 lähtien. Jotta maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus voidaan asianmukaisesti tutkia, tulee polttonesteiden jakelulaitteet poistaa kiinteistöltä. Ympäristönsuojelulain maaperän ja pohjaveden pilaamiskiellojen valvomiseksi tulee selvittää toiminnasta aiheutunut pilaantuminen. Puolueettomuuden ja tutkimusten laadun varmistamiseksi on perusteltua määrätä ulkopuolinen valvoja, jolla on kokemusta vastaavista kohteista. (määräykset 3, 4, 5 ja 7)

Huolellista toimintaa ja purkutöitä painottavilla määräyksillä voidaan ylläpitää jakeluasemalla ympäristön huomioon ottavien toimintatapojen toteutumista. Toimintaa on harjoitettava ja purkutöitä suoritettava niin, että estetään polttonesteiden pääsy maaperään eikä pilata maaperää tai pohjavettä. Toiminnasta vastaavien henkilöiden yhteystietojen ilmoittaminen on tarpeen viranomaisvalvontaa varten. (määräykset 4 ja 6)

Pohjavettä tulee tarkkailla, koska toimitaan I-luokan pohjavesialueella. Pohjaveden ja huokoskaasun tarkkailu jakeluasematontilla on perusteltua, koska näin voidaan varmistaa pohjaveden ja maaperän säilyminen puhtaina. (määräykset 2 ja 7)

Ympäristönsuojelulain 101 §:n 3 momentin mukainen päätöksen täytäntöönpanomääräys muutoksenhausta huolimatta perustuu siihen, että polttonesteiden jakelutoimintaa harjoitetaan ympäristönsuojelulain 8 §:n mukaisen pohjaveden pilaamiskiellon vastaisesti I-luokan tärkeällä pohjavesialueella ilman ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaista ympäristölupaa. Pohjaveden pilaantumiseriskiä ei voida alueen maaperä- ja pohjavesiolosuhteissa riittävän tehokkaasti ehkäistä ympäristölupahakemuksessa esillä olleilla tai muillakaan arvioitavissa olevilla suojaustoimenpiteillä. Pohjaveden pilaantumisvaarasta johtuen päätös on pantava täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut säädökset:

Ympäristönsuojelulaki (4.2.2000/86): 7 §, 8 §, 28 §, 46 §, 78 §, 84 §, 88 §, 90 §, 91 §, 96 §, 97 §, 101 § ja 108 §

Valtioneuvoston asetus (1.3.2007/214) maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista

UHKasakkolaki (14.12.1990/1113): 1 §, 4 §, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §, 9 §, 18 §, 19 §, 22 §, 23 § ja 24 §

Hallintolaki (6.6.2003/434): 34 § ja 36 §

Muutoksenhaku

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen antopäivä:

Päätös annetaan julkipanon jälkeen 25.3.2015.

Ote saantitodistuksella

Oy Teboil Ab
Osastopäällikkö Kimmo Marjola
Plaza Loiste, Äyritie 20, 01511 VANTAA

Tiedoksi

Lohjan kaupunginhallitus
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos/Lohjan paloasema
Lohjan ympäristöterveyspalvelut
Lohjan vesi- ja viemärilaitos
Lohjan ympäristötoimi/Kaavoitus
Maanmittauslaitos
Kiinteistönomistaja

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisina kuullut lähinaapurit

Päätös

Hyväksyttiin.
